Aleg. 121.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku posła Wesołowskiego względem zmiany regulaminu Sejmowego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu d. 15. października 1881 przekazał Wysoki Sejm komisyi prawniczej wniosek posła Wesołowskiego następującej osnowy;

„Jeżeli po zamknięciu dyskusyi nad jakim przedmiotem Reprezentant Rządu albo Członek Wydziału krajowego głos zabierze, wówczas tem samem dyskusya nad tym przedmiotem ponownie zostanie otwartą".

Wniosek ten ma na celu podania każdemu posłowi możności zabrania głosu po przemówieniach Reprezentantów Rządu albo Członków Wydziału krajowego także w tym przypadku, gdyby już była rozprawa nad przedmiotem zamkniętą — a co tem pożądańszem być się przedstawia, jeżeli się zważy, że częstokroć pod wrażeniem przemówień końcowych Reprezentanta Rządu lub też Członka Wydziału krajowego, Izba do głosowania i uchwalania przystępuje.

Regulamin bowiem nasz z dnia 27. listopada 1865 zawiera dotychczas co do porządku mówienia następujące postanowienia:

§. 60.

„Namiestnik, tegoż zastępca lub delegowani przez niego komisarze, mają prawo być na posiedzeniach Sejmu i zabierać głos, ile razy tego zażądają, nie przerywając wszakże toku mowy rozpoczętej. Wolno im też odczytywać przedłożenia, wywody, akta i dokumenta, z przedmiotem w związku zostające (art. dodat. VII)."

§. 62.

„W sprawach wchodzących w zakres administracyi Wydziału krajowego, przysługują Członkom tego Wydziału te same prawa, jakie w §. 60. reg. przyznane są reprezentantom rządu.

W sprawach innych, przedłożonych Sejmowi przez Wydział krajowy, może sprawozdawca tegoż Wydziału w każdym stanie rozprawy zabierać głos i dawać objaśnienia dla popierania wprowadzonej uchwały Wydziału".

Owoż w obec tych postanowień regulaminowych zdarzyć się może, że gdy po przyjęciu zamknięcia rozprawy reprezentant rządu albo członek Wydziału krajowego przemawia i stan rzeczy pojaśnia, poseł nie zapisany do głosu nie ma już możności swemu zapatrywaniu dać wyraz, lecz przeciwnie zniewolonym bywa, niemal pod presyą opinii rządu lub też Wydziału krajowego głosować — co jednakże sprzeciwia się wręcz swobodnej myśli i wolnej akcyi posła.

W tym względzie liberalniej postępuje regulamin dla Rady państwa dnia 12. maja 1875 uchwalony i dotąd obowiązujący, który w §. 39. stanowi: „*Jeżeli reprezentant rządu po zamknięciu rozprawy głos zabiera, rozprawa uważa się za nowo otwartą.*“

Gdy więc takie postępowanie w obec rządu w Radzie Państwa ma miejsce i często okazało się bardzo praktycznem — to nie masz słusznego powodu krępowania woli posła Sejmu krajowego i odmawiania mu równie korzystnego położenia z góry — wszakże posłom Sejmu krajowego nie tak często nadarza się sposobność po za Sejmem zostawać z organami rządowemi w styczności i omawiać zapatrywania rządu w sprawach krajowych. Tem mniej zaś można dopuścić, ażeby Wydział krajowy wypowiadając przez swego członka swoje zdanie w Sejmie, miał zawsze ostatnie słowo bez dopuszczenia odpowiedzi ze strony posłów.

Zmiana regulaminu naszego w kierunku wytkniętym nie powinna wywołać obawy przedługich i rozwlekłych przemówień — zwłaszcza, że tak reprezentant rządu jak też członek Wydziału krajowego zaznaczając wcześniej swoje stanowisko i pogląd w sprawie, mogą się znacznie przyczynić do skrócenia rozprawy.

Godząc się więc jak najzupełniej na wniosek posła Wesołowskiego i nawiązując zarazem do zacytowanych w górze §§. regulaminu dla Sejmu krajowego, komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm zechce jako końcowe ustępy uchwalić: a mianowicie do §. 60. regulaminu dla Sejmu krajowego:

„Jeżeli Reprezentant rządu po zamknięciu rozprawy głos zabiera, rozprawa uważa się za nowo otwartą.

Zaś do §. 62 tegoż regulaminu:

„Jeżeli Członek Wydziału krajowego po zamknięciu rozprawy głos zabiera, rozprawa uważa się za nowo otwartą“.

Lwów dnia 17. października 1881.

B. Kowalski
Przewodniczący i Sprawozdawca.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.